

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
ALERGUȘ Constantin
TIMOFTI Vladimir
MORARU Petru

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015, în cauza penală privindu-l pe

SAPOJNICOV Andrei Andrei, *născut la 25 mai 1989, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. P. Zadnipru 3, ap.63.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.04.2014 – 16.04.2015;

Instanța de apel: 12.05.2015 – 10.06.2015;

Instanța de recurs: 31.07.2015 – 03.11.2015.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 16 aprilie 2015, Sapojnicov A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani;

- art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 3 luni închisoare.

În baza art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Sapojnicov A. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 2 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani.

În baza art. 85 Cod penal, lui Sapojnicov A. i-a fost adăugată parțial, la pedeapsa stabilită, partea neexecutată a pedepsei de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de gestionare a mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani, stabilită prin sentința Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 24.09.2013 și i s-a aplicat pedeapsa definitivă de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Sapojnicov A. la 20 aprilie 2013, aproximativ pe la orele 16:00, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, aflându-se în apropierea magazinului „Bon Ami” amplasat pe bd. Mircea cel Bătrîn 30 din mun. Chișinău, sub pretextul perfectării actelor pentru obținerea vizei în SUA, a însușit de la cet. Rusnac O. suma de 300 euro, care conform cursului oficial al BNM constituiau 4815 lei, în rezultatul cărui fapt i-a cauzat părții vătămate Rusnac O. un prejudiciu material considerabil în cuantum total de 4815 lei.

Tot el, la 21 aprilie 2014, aproximativ la ora 11:30 min., s-a deplasat cu automobilul de model „BMW X5” cu număr de înmatriculare CL 953 PL pe str. Uzinelor din mun. Chișinău, fără a deține permis de conducere. Inculpatul cunoscând cu certitudine că prin acțiunile sale încalcă prevederile pct.14 lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, potrivit căruia conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul dacă a consumat băuturi alcoolice, droguri sau alte substanțe contraindicate conducerii, ce se află sub influența acestora, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere, pentru deplasare neadecvată. Astfel, aflându-se la intersecția cu str. Vadul-lui-Vodă, a fost stopat de către agentul constatator, inspector de patrulare rutieră al Inspectoratului Național de Patrulare al IGP MAI, locotenent major de poliție, Bragarenco D.

În procesul verificării actelor, inspectorul de poliție, Bragarenco D., l-a suspectat pe conducătorul auto, Sapojnicov A., că se afla în stare de ebrietate alcoolică, fapt care l-a impus legal să-l înlăture de la conducerea mijlocului de transport. În continuare, pentru aprecierea gradului stării de ebrietate, ultimul a fost condus la medicul narcolog din cadrul Dispensarului Republican de Narcologie.

În urma examinării medicale a cet. Sapojnicov A., conform procesului-verbal nr. 9835 din 21 aprilie 2014, i-a fost stabilită prezența a 0,58 mg/l a concentrației de alcool în aerul expirat, iar potrivit rezultatului nr. 2 a examinării analizei de sânge, s-a constatat prezența a 1,20 g/l alcool etilic, indici, care conform art. 134 alin. (3) din Codul penal și Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 296 din 16.04.2009 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolspecifică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei” se califică ca stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, cu cauzarea unei daune în proporții considerabile* și art. 264¹ alin. (4) Cod penal, adică *conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și care nu deține permis de conducere*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către avocatul Arabadji M. în numele inculpatului Sapojnicov A., care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia inculpatul să fie achitat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal, să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de amendă.

În motivarea apelului declarat, apărătorul a indicat că pe parcursul cercetării judecătorești vinovăția lui Sapojnicov A. în săvârșirea infracțiunii de escrocherie, nu a fost demonstrată, și anume nu a fost confirmat faptul că acesta ar fi înșelat-o pe Rusnac O., însușind de la aceasta suma de 300 euro, sub pretextul perfectării actelor pentru deschiderea vizei în SUA.

Mai mult ca atât, prima instanță a pus la baza sentinței de condamnare pe acest capăt de învinuire declarațiile martorilor Calmațui R. și Fîntînă V, care nu au declarat nimic cu referire la învinuirea adusă inculpatului Sapojnicov A. De asemenea, apelantul a invocat că acești martori au relatat primei instanțe că, inculpatul a încercat să-i ajute prin intermediul unei persoane pe nume Veronica să plece în SUA, așa cum s-a întâmplat și în cazul părții vătămate Rusnac O.

În continuarea aceleași idei, apelantul a mai specificat că prima instanță nu a luat în considerație că însăși partea vătămată a declarat în cadrul ședinței de judecată, că i-a transmis lui Sapojnicov A. suma de 300 euro, deoarece a auzit de la un cunoscut de al său că ultimul ar putea să o ajute, iar un vecin și-a perfectat actele prin intermediul lui. Partea vătămată a mai declarat că inculpatul a fost de acord să îi întoarcă bani, lucru pe care l-a făcut. Respectiv, reieșind din cele specificate supra, apărătorul inculpatului a considerat că acțiunile lui Sapojnicov A. nu sunt prejudiciabile și nu pot fi calificate ca infracțiune de escrocherie.

Referitor, la capătul de învinuire imputat inculpatului în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal, apelantul a specificat că inculpatul și-a recunoscut vinovăția, mai mult ca atât a conlucrat cu organul de urmărire penală, cu toate acestea instanța a dispus condamnarea lui la cea mai aspră categorie de pedeapsă prevăzută de sancțiunea articolului dat. Or, prima instanță nu a luat în considerație faptul că inculpatul se caracterizează pozitiv la locul de trai și tot el este unicul întreținător al familiei, a ambilor părinți, care sunt invalizi.

Din atare considerente, apelantul nu este de acord cu soluția primei instanțe, care i-a aplicat inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni cu executare, în situația în care legea permite suspendare condiționată a executării pedepsei. Mai mult ca atât, nici art. 85 și nici art. 90 Cod penal nu interzice acest lucru, iar acuzatorul de stat în ședința de judecată a solicitat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Sapojnicov A.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015 apelul avocatului a fost admis, sentința a fost casată în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia Sapojnicov A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, fără amendă, iar în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale.

În baza art. 84 alin. (4) și art. 87 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea pedepselor stabilite, inclusiv a celei aplicate prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 24.09.2013, lui Sapojnicov A. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, fără amendă, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 700 unități convenționale, care se vor executa separat.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Măsura preventivă a fost încetată de drept, cu eliberarea lui Sapojnicov A. din starea de arest, din sala de judecată.

În rest celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că prima instanță a constatat corect asupra vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate și corect a încadrat juridic acțiunile acestuia, doar că la stabilirea pedepsei penale nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal și, totodată, nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și de persoana inculpatului, precum și incorect a aplicat prevederile art. 85 Cod penal.

În contextul dat, instanța de apel a menționat că Sapojnicov A. a fost recunoscut vinovat de comiterea unei infracțiuni din categoria celor grave și alteia din categoria celor ușoare, pentru care legea penală prevede ca sancțiune pedepse alternative: amendă și închisoare, iar în cazul infracțiunii de escrocherie și a pedepsei complementare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Astfel, instanța de apel a notat că, prima instanță ca circumstanță agravantă a reținut faptul că inculpatul anterior a mai fost judecat pentru infracțiuni identice, însă nu a ținut cont că fapta în cauză este comisă pînă la pronunțarea sentinței din 24 septembrie 2013. Prin urmare, această circumstanță nu urma a fi reținută.

Din aceste motive, instanța de apel a considerat că prima instanță incorect a invocat faptul că inculpatul a comis infracțiunile fiind în termenul de probă a suspendării executării sentinței de condamnare emisă de Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău la 24 septembrie 2013, or fapta pentru care Sapojnicov A. se recunoaște vinovat în speța dată a fost săvârșită la 20 aprilie 2013. Respectiv, acestuia urma să-i fie stabilită pedeapsa pentru concurs de infracțiuni, prin prisma art. 84 alin. (4) Cod penal, menținându-se totodată și prevederile privind suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Totodată, instanța de apel, a constatat, la caz, prezența circumstanțelor atenuante, și anume: este unicul întreținător al familiei, mama sa este invalid, se caracterizează pozitiv, este sportiv și de nenumărate ori a ocupat locuri premiate la diferite competiții republicane la handbal.

În astfel de circumstanțe instanța de apel, a considerat oportun de aplicat față de inculpat prevederile art. 90 Cod penal și de suspendat condiționat executarea pedepsei închisorii pe un termen de 3 ani, pentru infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Referitor la stabilirea pedepsei pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin. (4) Cod penal, instanța de apel a reținut că sancțiunea acestei norme prevede pedepse alternative, amenda, munca neremunerată și închisoarea pe un termen de până la un an, respectiv s-a considerat că aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în valoare de 700 unități convenționale va fi suficientă pentru atingerea scopului pedepsei penale. În conformitate cu prevederile art. 87 alin. (2) Cod penal, instanța de apel a dispus executarea pedepselor aplicate, sub formă de închisoare și amenda, în mod separat.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel procurorul a atacat-o cu recurs ordinar solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie menținută condamnarea inculpatului Sapojnicov A., în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani, iar în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal - 3 luni închisoare, cu excluderea art. 90 Cod penal.

În susținerea acestor solicitări recurentul indică că instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului nu a ținut cont de prevederile pct. 14 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 02.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*”. Respectiv, decizia instanței de apel este neîntemeiată, nemotivată și pasibilă casării în partea stabilirii pedepsei în privința inculpatului cu suspendarea condiționată a acesteia, dar și din motiv că instanța de apel intervenind în sentință sub aspectul individualizării greșite a pedepsei, pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, eronat a indicat neaplicarea în privința lui Sapojnicov A. a pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, ci a menționat despre amendă.

Totodată, procurorul remarcă că instanța de apel, pronunțând o decizie de condamnare pentru comiterea a două infracțiuni cu un grad prejudiciabil sporit,

neîntemeiat a decis asupra suspendării executării pedepsei, fiind astfel periclitată ordinea de drept, iar ca rezultat nu a fost atins scopul principal al pedepsei penale, și anume rolul preventiv - educativ al sancțiunii penale.

În concluzie, recurentul specifică că lipsa motivării adecvate a deciziei instanței de apel cu privire la individualizarea pedepsei, constituie o eroare de drept, care condiționează casarea hotărârii recurate.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare, iar în susținerea acestei statuări se pornește de la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită cu casarea parțială a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare, atunci când eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit a statuat asupra casării parțiale a deciziei instanței de apel, reieșind din următoarele considerente de fapt și de drept prezente în cauza deferită judecătii.

În esență, potrivit alegațiilor invocate de titularul dreptului de recurs se constată că acesta formulează două critici de baza asupra deciziei instanței de apel, în particular referindu-se la excluderea art. 90 Cod penal și la greșita aplicare a pedepsei complementare pe capătul de acuzare în baza art. 190 alin. (2) Cod penal imputat lui Sapojnicov A.

Totodată, urmează a fi specificat că autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele ierarhic inferioare și nici încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, din atare considerente Colegiul penal lărgit nu se va expune referitor la aceste aspecte, dar va analiza alegațiile recurentului doar în partea ce ține de chestiunea individualizării pedepsei efectuate de instanța de apel.

Prin urmare, verificând actele cauzei în coroborare cu reclamațiile invocate de procuror privitor la pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de recurs consideră parțial întemeiate argumentele recurentului în partea necesității casării deciziei instanței de apel, în particular reține că motivele invocate de procuror cu privire la excluderea art. 90 Cod penal și dispunerea condamnării lui Sapojnicov A. la o pedeapsă sub formă de închisoare cu executarea reală a acesteia, se apreciază de Colegiul penal lărgit ca nefondate, iar criticele privitoare la greșita stabilire a pedepsei complementare pe capătul de acuzare

incriminat inculpatului în baza art. 190 Cod penal, sunt întemeiate și urmează a fi punctat desfășurate în prezenta decizie.

Astfel, Colegiul penal lărgit relevă că a conchis asupra netemeinicii celor invocate de procuror cu privire la aplicabilitatea suspendării condiționate a executării pedepsei, reieșind din faptul că instanța de apel, aplicînd art. 90 Cod penal, a statuat în hotărîrea adoptată asupra circumstanțelor, care *per ansamblu* permit aplicarea instituției nominalizate.

Din actele cauzei, se constată că instanța de apel, motivînd decizia a menționat că: *„În astfel de circumstanțe, instanța de apel consideră că, reieșind din toate circumstanțele atenuante stabilite și persoana inculpatului Sapojnicov A., acesta nu este o persoană social-periculoasă, iar mama sa care a rămas recent văduvă are nevoie de susținere și îngrijire, de aceea se constată ca oportun de aplicat față de el prevederile art. 90 Cod penal și de suspendat condiționat executarea pedepsei închisorii pe un termen de 3 ani, pentru infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.”*

Conform exigențelor legale impuse de legiuitor pentru aplicarea dispoziției art. 90 Cod penal, Colegiul penal lărgit reiterează că instanțele urmează să efectueze o analiză complexă și minuțioasă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, la locul de muncă, înainte și după săvîrșirea infracțiunii. Or, în speță, fiind avute în vedere cele ce preced, s-a concluzionat corect că comiterea faptei infracționale de către Sapojnicov A. se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viața sa și că, pentru îndreptarea lui, nu este necesară executarea reală a pedepsei cu închisoarea.

Subsidiar la acestea, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel corect și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului, a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, adoptînd o soluție corectă în ce privește aplicarea față de Sapojnicov A. a dispoziției art. 90 Cod penal, inclusiv alin. (11) al normei date pentru fapta comisă pe data de 21 aprilie 2014, iar argumentele invocate de procuror, precum că scopul pedepsei penale poate fi atins doar prin dispunerea condamnării lui Sapojnicov A. la o pedeapsă sub formă de închisoare, cu executarea reală a acesteia, sunt neîntemeiate.

Din atare considerente, o dată ce cauza va fi rejudecată de instanța de apel, atunci în partea stabilirii pedepsei principale cu suspendarea condiționată și executării separate a amenzii penale nu este necesar de revenit, soluția respectivă fiind legală și întemeiată.

În continuare, revenind la chestiunea de individualizare a pedepsei efectuate de instanța de apel, în partea ce ține de aplicarea pedepsei complementare pentru comiterea infracțiunii de escrocherie, se rețin următoarele.

În primul rînd, pentru a putea aprecia temeinicia acestei alegații formulate de recurent și ținînd seama de natura erorii de drept invocate, se impune precizarea că prima instanță a dispus condamnarea lui Sapojnicov A. în baza:

- art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani;

- art. 264/1 alin. (4) Cod penal, la 3 luni închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Sapojnicov A. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 2 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani.

În baza art. 85 Cod penal, lui Sapojnicov A. i-a fost adăugată parțial, la pedeapsa stabilită, partea neexecutată a pedepsei sub formă de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de gestionare a mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani, stabilită prin sentința Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 24.09.2013 și i s-a aplicat pedeapsa definitivă de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani.

Ulterior, instanța de apel, rejudecând cauza și casând sentința a dispus condamnarea lui Sapojnicov A. în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, fără amendă, iar în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale.

Potrivit art. 84 alin. (4) și art. 87 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea pedepselor stabilite, inclusiv a celei aplicate prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 24.09.2013, lui Sapojnicov A. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, fără amendă, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 700 unități convenționale, care se vor executa separat.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

În rest celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

Astfel, după cum se constată din dispozitivele sentinței și, respectiv, a deciziei instanței de apel, acestea la stabilirea pedepsei complementare în privința lui Sapojnicov A. au admis erori de drept, și anume prima instanță a menționat greșit despre cuantumul pedepsei complementare la aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, iar instanța de apel în general a specificat despre alt tip de pedeapsă complementară, care nu este prevăzută în art. 190 alin. (2) Cod penal.

În desfășurarea celor constatate supra, urmează de specificat că potrivit sancțiunii reglementate de legiuitor pentru comiterea infracțiunii de escrocherie, aliniatul doi, se prevede ca pedeapsă principală amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau închisoare de la 2 la 6 ani și ca pedeapsă complementară, pentru ambele cazuri,

privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Respectiv, Colegiul penal lărgit conchide că instanțele nu au respectat exigențele legale la efectuarea operațiunii de individualizare a pedepsei stabilite în privința lui Sapojnicov A., adoptînd în această parte soluții greșite în cauza deferită judecării.

De altfel, instanța de recurs ține să amintească că pedepsele complementare sunt destinate să completeze represiunea penală instituită prin pedeapsa principală, îndeplinind și ele funcții de constrîngere, de reeducare și de exemplaritate, specifice sancțiunilor penale în general. Spre deosebire de pedepsele principale care au un caracter de sine stătător, putîndu-se aplica singure sau însoțite de alte sancțiuni penale, pedepsele complementare nu au acest caracter, ele acționînd doar alături de o pedeapsă principală de o anumită gravitate, iar prin aceasta, ele își relevă caracterul lor secundar, dependent și complementar.

Interzicerea unor drepturi se hotărăște de instanța de judecată și se dispune în mod obligatoriu sau facultativ, dacă sunt întrunite anumite condiții de gravitate a acesteia și se execută după epuizarea executării pedepsei principale căreia i se alătură.

La caz, sancțiunea art. 190 alin. (2) Cod penal, stipulează expres că indiferent de categoria pedepsei principale stabilite în privința inculpatului de către instanța de judecată, adică amenda sau închisoarea, pedeapsa complementară se aplică în ambele cazuri și aceasta este de o singură categorie, și anume privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Din dispozitivul pronunțat de instanța de fond se constată că, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, Sapojnicov A. a fost condamnat la 3 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de **2 ani**, iar atunci cînd instanța aplică art. 84 alin. (1) și (2) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor lui Sapojnicov A. i-a fost stabilită pedeapsa complementară definitivă privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de **3 ani**.

Totodată, aici urmează a se specifica că în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, lui Sapojnicov A. i-a fost stabilită pedeapsa de 3 luni închisoare, fără nici o pedeapsă complementară, de fapt pe care legea nici nu o prevede.

În consecință, Colegiul penal lărgit conchide că majorarea quantumului pedepsei complementare de la 2 la 3 ani, reținută de prima instanță în sarcina inculpatului, este incorectă.

În susținerea acesteia statuări se menționează că dispoziția art. 84 Cod penal conține de fapt niște reguli de care trebuie să se conducă instanța de judecată la aplicarea pedepsei inculpatului pentru săvîrșirea a două sau a mai multor infracțiuni aflate în concurs.

După ce instanța de judecată stabilește categoria și mărimea pedepsei pentru fiecare infracțiune aparte ținînd seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, dacă sancțiunea articolului corespunzător din Partea Specială a Codului penal, care stabilește

răspunderea pentru infracțiunea aflată în concurs prevede și o pedeapsă complementară sau pedepse complementare de diferite categorii, la pedeapsa principală se adaugă fiecare din ele când ele sunt obligatorii.

În dispozițiile art. 84 alin. (2) Cod penal, este reglementat modul de stabilire a pedepsei complementare definitive pentru concurs de infracțiuni, conform căruia pedeapsa complementară definitivă aplicată prin cumul parțial sau total al pedepselor complementare nu poate depăși termenul sau mărimea maximă prevăzută de Partea Generală a Codului penal pentru această categorie de pedeapsă.

Din această reglementare legală rezultă că pedepsele complementare de aceeași categorie aplicate pentru fiecare infracțiune la stabilirea pedepsei complementare definitive pentru concurs de infracțiuni se pot cumula parțial sau total, însă pedeapsa complementară definitivă în acest caz nu poate depăși termenul sau mărimea maximă prevăzută de Partea Generală a Codului penal pentru această categorie de pedeapsă.

Pedepsele complementare nu pot fi adăugate la pedeapsa principală definitivă dacă ele nu au fost stabilite cel puțin pentru una din infracțiunile aflate în concurs.

Tot aici se impune mențiunea că, în cazul în care doar pentru una din infracțiunile aflate în concurs este stabilită o pedeapsă complementară, atunci ea se cumulează total în mărimea stabilită și nici într-un caz quantumul pedepsei date nu poate fi majorat.

Pe cale de consecință și în contextul celor expuse supra, Colegiul penal lărgit statuează că concluziile la care a ajuns instanța de fond, în partea stabilirii quantumului pedepsei complementare, prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal sunt greșite.

Anterior, ne-am referit la eroare admisă de instanța de apel, în aceeași parte de stabilire a pedepsei complementare, astfel se reține că în dispozitivul instanței de apel s-a specificat că: „*Sapojnicov A. în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal urmează a fi condamnat la 3 ani închisoare, fără amendă, iar în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale.*

Potrivit art. 84 alin. (4) și art. 87 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea pedepselor stabilite, inclusiv a celei aplicate prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 24.09.2013, lui Sapojnicov A. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, fără amendă, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 700 unități convenționale, care se vor executa separat.” ceea ce nu coroborează cu circumstanțele de fapt ale cauzei.

Deci, având în vedere că la aplicarea art. 190 alin. (2) Cod penal, instanța de apel i-a stabilit lui Sapojnicov A. pedeapsa complementară, *fără amendă*, iar o atare categorie de pedeapsă complementară articolul nominalizat nu prevede, prin aceasta greșit a efectuat operațiune de individualizare.

Colegiul penal lărgit reiterează că sancțiunea art. 190 alin. (2) Cod penal prevede o pedeapsa complementară obligatorie sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Astfel de către instanța de apel s-a admis o eroare de drept care nu poate fi corectată la etapa judecării recursului ordinar, avînd în vedere că prin aceasta se agravează situația inculpatului.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că în prezenta cauză se constată admiterea de către instanța de apel a erorii de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care a fost punctat expusă în partea descriptivă a prezentei decizii.

În atare circumstanțe, instanța de recurs conchide că decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial, în partea stabilirii pedepsei complementare, cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători, în cadrul căreia urmează a fi corectată eroarea nominalizată, pentru adoptarea unei soluții corecte și legale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra omisiunilor expuse în prezenta decizie, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore eroarea admisă și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În temeiul art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015, în cauza penală privindu-l pe Sapojnicov Andrei Andrei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 01 decembrie 2015.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

ALERGUȘ Constantin

Judecător

TIMOFTI Vladimir

Judecător

MORARU Petru